

Luopumus ja esirukous

”Sitten Mooses palasi Herran luo ja sanoi: ‘Voi, Herra! Tämä kansa on tehnyt suuren synnin! He ovat tehneet itselleen jumalan kullasta. Anna anteeksi heidän syntinsä. Mutta jos et anna, niin pyyhi minun nimeni kirjastasi.’” (2. Moos. 32:31–32.)

Avaintekstit:

2. Moos. 32:1–6;
Ps. 115:4–8;
Jes. 44:9, 10;
Room. 1:22–27;
2. Moos. 32:7–32;
Jes. 53:4.

Mooses oli ollut poissa Israelin leiristä vain 40 päivää, ja mitä tapahtui? Jumalan kansa oli kääntynyt pois Jumalasta ja palvoi ihmisen tekemää epäjumalaa, kultaista sonnia. Kuinka he olivat voineet tehdä näin niin monien mahtavien merkkien, kokemusten ja ihmeiden jälkeen?

Vastauksia voi olla monia, ja ehkä niissä kaikissa on osa totuutta. Eivätkö ihmiset ymmärtäneet, kuka Jumala todella oli? Vai jäivät heidän voimalliset kokemuksensa Jumalan kanssa heidän lihallisten ja syntisten halujensa varjoon? Eivätkö he arvostaneet sitä, mitä Jumala oli tehnyt heidän hyväkseen, vaan pitivät sen sijaan kaikkea itsestäänselvyytenä? Oliko heidän ymmärryksensä hämartyntynyt arjen kiireiden ja vanhan syntisen ajattelun varjostamana? Olivatko he yksinkertaisesti kiittämättömiä Jumalan heidän puolestaan tekemistä armollisista teoista? Unohtivatko he niin nopeasti Jumalan mahtavat teot (Ps. 106:13, 21–23)? Vai voitiinko kaikesta syyttää Aaronin epäonnistunutta kykyä johtaa? ”Myös Aaroniin Herra vihastui niin, että aikoi surmata hänet – .” (5. Moos. 9:20.)

Olivatpa tämän hirvittävän luopumuksen syyt mitkä tahansa, mitä voimme oppia siitä, ei ainoastaan ihmisen syntisyydestä vaan myös Jumalan armollisesta rakkaudesta ihmisiä kohtaan heidän syntisyydestään huolimatta?

*13.9. Kansainvälisen adventtikirkon keskustuomiston (pääkonferenssin)
ulkolähetyskeskus erityiskolehti: Uusien lähetystyömuotojen tukeminen*
Tämä tutkistelu on sapatiksi 13.9.2025

EPÄONNIS- TUNUTTA JOHTA- JUUTTA

Jumala kutsui Mooseksen viettämään aikaa kanssaan. Neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä saattoi olla lyhyt aika Moosekselle, mutta israelilaisille se tuntui pitkältä, liian pitkältä. Heidän näkyvä johtajansa oli poissa. Heistä tuli hämentyneitä, kärsimättömiä, pelokkaita ja epävarmoja. He halusivat näkyvän jumalan, joka johtaisi heitä, niistä ”jumalista”, joita he olivat nähneet koko elämänsä ajan epäjumalia palvovassa Egyptissä.

Lue 2. Moos. 32:1-6. Miten oli mahdollista, että Aaronin johtajuus epäonnistui niin näytävästi?

Aaron ei kyennyt vastaamaan käsillä olevaan tilanteeseen. Hän ei onnistunut tarttumaan hetkeen ja tekemään sitä, mikä oli oikein. Sen sijaan, että hän olisi luottanut Herraan, hän hyytyi enemmistön edessä. Kansa vaati käsittämätöntä: ”Tee meille jumala, joka johtaa meitä matkallamme” (2. Moos. 32:1), ja hän suostui.

Ihmiset antoivat mielellään kultaa epäjumalan tekemistä varten, eikä Aaron estellyt heitä vaan itse asiassa kehotti heitä lahjoittamaan. Lisäksi hän osallistui tämän väärän jumalan valmistusprosessiin. Sen jälkeen kansa julisti: ”Israel, tämä on sinun jumalasi, joka toi sinut pois Egyptistä!” (2. Moos. 32:4.) Kovin syntistä, pahaa ja lyhytnäköistä. He olivat juuri valmistaneet tämän epäjumalan ja sitten ilmoittivat, että se oli pelastanut heidät. Eikö olekin hämmästyttävää, miten syntinen taipumus voi vääristää ajatteluamme ja tekojamme? Ihmiset juhlivat omaa luomustaan, ja heidän inhimillisyytensä ja moraalinsa turmeltuvat prosessin aikana.

”Tuollainen vaikea tilanne vaati lujaa, päättäväistä ja järkähtämättömän rohkeaa miestä, joka etsi Jumalan kunniaa vaikka menettäisi kansan suosion, oman turvallisuutensa tai henkensäkin. Mutta Israelin nykyinen johtaja ei ollut luonteeltaan tällainen. Aaron koetti vaisusti nuhdella kansaa, mutta hänen horjuvuutensa ja arkuutensa vain lujitti sen päättäväisyyttä, ja meteli vain yltyi. Väkijoukko näytti joutuvan sokean, hillittömän raivon valtaan. Oli niitäkin, jotka pysyivät uskollisina Jumalan kanssa tekemälleen liitolle, mutta kansan enemmistö yhtyi luopumukseen. – Aaron pelkäsi oman turvallisuutensa puolesta, ja sen sijaan että olisi jalosti käynyt puolustamaan Jumalan kunniaa, hän taipui väkijoukon vaatimuksiin.” (1AO 298.)

EPÄJUMALANPALVELUS JA PAHUUS

Lue 2. Moos. 32:6. Mihin kansan epäjumalanpalvelus johti heidät nopeasti? (Ks. myös Ps. 115:4-8; Ps. 135:15-18; Jes. 44:9-10.)

Kultainen sonni muistutti egyptiläistä härkäjumalaa, Apista, tai lehmäjumalaa, Hathoria. Tämä oli räikeä rikkomus ensimmäistä ja toista käskyä vastaan (2. Moos. 20:3-6). Tämä teko ei voinut jäädä rankaisematta, koska se avoimesti rikkoi heidän suhteensa elävään Herraan. Sen sijaan, että israelilaiset olisivat palvoneet Luojaansa, he palvoivat omaa luomustaan, joka ei voinut nähdä, kuulla, haistaa, puhua, välittää kenestäkään, rakastaa tai johtaa.

Luomisjärjestys käännettiin päinvastaiseksi: sen sijaan, että he olisivat ymmärtäneet, että heidät oli luotu Jumalan kuvaksi, he tekivät nyt jumalan, eivät edes omaksi kuvakseen – mikä olisi ollut jo tarpeeksi paha asia – vaan *eläimen kuvaksi*. Tätäkö jumalaa he halusivat palvella? Näin he olivat tehneet suuren synnin Herraa vastaan (Jes. 31:7; Jes. 42:17).

Millä tavoin kultaisen sonnin kautta tullut luopumus heijastaa sitä, mitä Room. 1:22-27 on kirjoitettu?

Epäjumalanpalvelus kieltää sen teologisen käsityksen, että Jumala on Jumala ja ihminen on ihminen. Epäjumalanpalvelus poistaa eron Jumalan ja ihmisen väliltä (Saarn. 5:1) sekä katkaisee yhteyden häneen. Olipa se sitten räikeää ja avointa tai jotain sydämeen kätkeyttä, epäjumalanpalvelus katkaisee nopeasti suhteemme Herraan ja johtaa moraaliseen syöksykierteeseen. Ei ihme, että tekstissä puhutaan siitä, mitä he tekivät seuraavana päivänä: uhrattuaan uhreja epäjumalalle he alkoivat sitten juhlia hillittömästi. Ellen G. White kuvasi tätä sanoen, että se ”muistutti Egyptin epäjumalien palvon-tajuhlia” (1AO 302).

Ihmiset ovat loistavia luomaan omia epäjumaliaan. He luovat omia jumaliaan, mikä on jo tarpeeksi paha asia, mutta sitten he menevät vielä palvelemaan näitä jumalia. Luoja korvataan asioilla, jotka ennemmin tai myöhemmin johtavat moraaliseen rappioon.

Millä tavoin ihmiset palvovat nykyään luomakuntaa Luoja sijasta?

ITSENSÄ SAATTA- MINEN TURMIOON

Lue 2. Moos. 32:7, 8. Miksi Jumala lähetti Mooseksen takaisin Israelin leiriin?

Kääntyessään epäjumalan puoleen israelilaiset olivat eroamassa oikeasta Jumalasta, joka oli vapauttanut heidät Egyptistä. Herra syytti heitä siitä, että he olivat syösseet ”itsensä turmioon” (2. Moos. 32:7) luottaessaan patsaaseen. Miten suora vastakohta sille, mitä Jumala oli sanonut heille (2. Moos. 20:2)! Tällainen Jumalan läsnäolon ja mahtavien tekojen kieltäminen oli vakava asia. Heidän ajattelunsa ja tunteensa olivat vääristyneet ja täysin turmeltuneet.

Profeetta Hesekielille epäjumalanpalvelus oli Jumalan kansan kurjuuden ydin, ja siitä kumpuavat kaikki muut synnit (ks. esim. Hes. 8:1-18, Hes. 20:1-44, Hes. 22:1-12). Ihmettelimme usein, miksi muinaiset uskovat olivat niin naiiveja ja kyvyttömiä tekemään korjausliikettä ryhdyttyään palvomaan epäjumalia. Olemme melko varmoja siitä, ettemme itse koskaan tekisi sellaista. Olemmeko todella vapaita epäjumalista? Nykypäivän epäjumalat voivat olla erilaisia ja erimuotoisia, mutta niillä on samanlainen vetovoima.

Epäjumala on mitä vain, joka korvaa Jumalan. Vaikka tiedämme sen palvomisen olevan väärin, palvomme silti, usein toistuvasti. Se vangitsee mielikuvituksemme, kiintymyksemme, aikamme ja mielemme enemmän kuin Jumala. Se voi orjuuttaa ajattelumme. Meistä tulee sitä, mitä katselemme, emmekä nouse korkeammalle kuin palvelemamme ”jumala”.

Jos Jumala ei ole elämäsi keskipisteenä, muut jumalat täyttävät hänen paikkansa. Jos emme nauti Jumalan elävästä läsnäolosta ja vaali sitä, nautimme ja omistamme elämämme jollekin muulle tai jollekulle toiselle. Sillä, millä me korvaamme Kristuksen, voi olla erilaisia esiintymismuotoja: ylpeys, itsekeskeisyys, raha, valta, seksi, ruoka, televisio, huumeet, alkoholi, epäpuhtaat ajatukset, pornografia, nautinnot, työ, urheilu, perhe, videopelit, elokuvat, shoppailu, ajatukset, politiikka, musiikki, asema, tittelit, arvosanat jne. loputtumasti.

Olemme tässä suhteessa hyvin luovia ja kekseliäitä. Voimme tehdä epäjumalan mistä tahansa hyvästä, kauniista ja merkityksellisestä. Epäjumalanpalvelus muuttaa persoonallisuuttamme, ajattelutapaamme, kiintymyssuhteitamme ja sosiaalista elämäämme. Se muuttaa identiteettiämme sekä korvaa aidot ihmissuhteet pinnallisilla ja merkityksettömillä vuorovaikutussuhteilla, jotka eivät lopulta voi pelastaa meitä.

JUMALAN OIKEUDEN- MUKAINEN VIHA

Lue 2. Moos. 32:9-29. Miten Mooses reagoi Jumalan uhkaukseen tuhota Israel?

Mooseksen ollessa Siinainvuorella Jumala sanoi tuhoavansa kapinalliset ja tekevänsä Mooseksen jälkeläisistä suuren kansan. Sitä Mooses ei kuitenkaan halunnut ja rukoili armoa Herralta (VKR) sekä huomautti, etteivät israelilaiset olleet Mooseksen kansa – he olivat Jumalan kansa. Mooses itse ei ollut vinyt heitä pois Egyptistä, vaan Jumala oli tehnyt sen väkeillä teoillaan. Niinpä Mooses vetosi Jumalaan painottaen samalla Jumalan patriarkoille antamia lupauksia. Mooses toimi todellisena esirukoilijana Jumalan ja ihmiskunnan välillä.

Sen jälkeen, kun ”Herran viha lauhtui, ja hän päätti luopua siitä hävityksestä, jolla oli uhannut kansaansa” (2. Moos. 32:14), Mooses palasi heidän luokseen. Tässä ei ole mitään merkintää siitä, että Mooseksen kasvot olisivat säteileet Herran läsnäolon vuoksi (toisin kuin 2. Moos. 34:29-30). Todennäköisesti hänen kasvoiltaan heijastui viha.

”Kun Mooses saapui leiriin ja näki sonnin ja villin karkeloinnin, hänen vihansa syttyi ja hän paiskasi laintaulut murskaksi vuoren juurelle.” (2. Moos. 32:19.) Se oli ulkoinen merkki lain rikkomisesta. Jumala nuhteli Moosesta siitä, mutta myöhemmin hän käski Mooseksen tehdä kaksi uutta niiden taulujen tilalle, ”jotka sinä murskasit” (5. Moos. 10:2). Jumala itse kirjoittaisi käskyt uudelleen.

Mooses nuhteli Aaronia jyrkästi siitä, että tämä oli antanut periksi kansan vaatimuksille. ”Mitä pahaa tämä kansa on sinulle tehnyt, kun johdatit sen näin suureen syntiin?” (2. Moos. 32:21.) Aaron yritti puolustella rikkomustaan (1) syyttämällä muita ja (2) muka käyttämällä taikuutta: ”Minä heitin ne tulleen, ja siitä tuo sonni syntyi.” (2. Moos. 32:24.) Asiaa pahensi se, että Aaron itse oli ollut Jumalan suuresti kunnioittama, sillä hänelle oli annettu monia etuoikeuksia. Niihin kuului myös vuorelle nouseminen Mooseksen ja 70 vanhimman kanssa (2. Moos. 24:1).

Kuinka synkkää ironiaa! Väittämällä, että oli tapahtunut ihme, Aaron halusi huijata veljeään. Yksi synty johti toiseen. Tässä tapauksessa epäjumalanpalvelus johtaa valehteluun. Moosesta ei kuitenkaan pystytty huijaamaan, sillä hän näki, miten villisti kansa käyttäytyi. Negatiiviset seuraukset olivat ilmeiset, ja Mooseksen oli lopetettava kapina välittömästi.

ESIRUKOUS**Lue 2. Moos. 32:30-32. Kuinka pitkälle Mooses meni syntisten puolesta esittämässään esirukouksessa?**

Israelilaisten leirissä tapahtui kauheita asioita heidän kapi-nansa vuoksi, ja monet ihmiset kuolivat (2. Moos. 32:28). Seuraavana päivänä Mooses julisti kansalle: "Te olette teh-neet hyvin suuren synnin. Minä nouse nyt vuorelle Herran luo. Ehkä voin sovittaa teidän syntinne." (2. Moos. 32:30.)

"Sitten Mooses palasi Herran luo ja sanoi: 'Voi, Herra! Tämä kansa on tehnyt suuren synnin! He ovat tehneet itsel-leen jumalan kullasta. Anna anteeksi heidän syntinsä. Mut-ta jos et anna, niin pyyhi minun nimeni kirjastasi'." (2. Moos. 32:31-32.)

Ei ihme, että Moosesta pidetään esikuvana Kristuksesta! Koska hän esirukoili syntisten puolesta ja oli valmis uhraa-maan oman henkensä heidän puolestaan, hän todellakin ku-vasti sitä, mitä Kristus tulisi tekemään meidän kaikkien puo-lestamme. Miten esimerkillistä myötätuntoa väärintekijöitä kohtaan! Hän osoitti olevansa täydellisen omistautunut Her-ralle ja tämän uhrautuvalle rakkaudelle ihmisiä kohtaan. Toi-nessa Mooseksen kirjassa ei mainita, kuinka kauan Mooses viipyi Herran kanssa vuorella tällä nimenomaisella kerralla, mutta Viidennessä Mooseksen kirjasta käy ilmi, että hän oli Siinailla tällä kertaa 40 päivää (ks. 5. Moos. 9:18).

2. Moos. 32:32 ilmaisu, joka on käännetty "anna anteek-si", on peräisin verbistä, jonka perusmerkitys on 'kantaa' tai 'kuljettaa'. Esimerkiksi Jes. 53:4 sanotaan (Jeesuksesta): "Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme - -." Kyseessä on sama verbi, joka käännetään sanoin "anna anteeksi" 2. Moos. 32:32 ja sanalla "kantaa" Jes. 53:4. Mikä voimallinen oivallus pelastuksesta ja anteeksiannosta ja siitä, mitä meidän pelas-tamisemme maksoi Jumalalle.

Mooses todellakin pyysi Herraa "kantamaan" kansan syn-nit, minkä hän tekikin ristillä tuhansia vuosia myöhemmin. 2. Moos. 32:32 osoittaa paitsi ajatuksen sijaiskärsijän toimit-tamasta sovituksista myös sen, kuka sen tekee: Jumala itse.

Tämä teksti osoittaa, miten anteeksianto saavutetaan. Ju-mala on Kristuksessa kantanut syntimme, mikä on ainoa tapa saada ne anteeksi. Mikä voimallinen ilmaus pelastussuunni-telmasta sekä osoitus meille ja koko maailmalle siitä, mitä Ju-malalle maksoi pelastaa meidät.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 1, s. 297-308 tai *Patriarkat ja profeetat*, s. 294-306.

Tällä viikolla keskityttiin erityisesti Jumalan työhön uskossa. Herra voi tehdä meissä "monin verroin enemmän kuin osaamme pyytää tai edes ajatella" (Ef. 3:20). Meidän ei pidä keskittyä itseemme ja tyydyttää henkilökohtaisia halujamme, sillä se johtaa epäjumalanpalvelukseen. Sen sijaan huomiomme pitäisi olla Jumalassa ja hänen voimassaan. Hän antaa voiman, joka johtaa uuteen ja voitolliseen elämään (Fil. 4:13; Juud. 1:24-25).

"Rakkaus vaati tätä syntiä rangaistavaksi yhtä hyvin kuin oikeuskin. Jumala on kansansa suojelija yhtä hyvin kuin sen valtiaskin. Hän tuhoaa parantumattomat kapinalliset, jotta he eivät johtaisi toisia perikatoon. Säästäessään Kainin hengen Jumala oli näyttänyt koko maailmankaikkeudelle, mikä olisi tuloksena, jos synti saisi jäädä rankaisematta. Hänen elämänsä ja opetuksensa vaikuttivat jälkipolviin niin turmelevasti, että lopulta koko maailma oli tuhottava vedenpaisumuksella. -- Mitä kauemmin ihmiset elivät, sitä enemmän he turmeltuivat.

Asia oli samoin Siinailla tapahtuneessa luopumuksessa. Ellei rikkomusta olisi nopeasti rangaistu, olisi taas saatu nähdä samanlaisia seurauksia." (1AO 305.)

Keskustelunaiheita:

1. Tutustu tarkemmin kysymykseen maanantain osion lopussa. Millä tavoin voimme palvoa luomakuntaa Luojan sijaan? Miten voimme esimerkiksi pyrkiä pitämään hyvin huolta maailmasta sekä pyrkiä suojelemaan ympäristöä palvomatta sitä tai tekemättä siitä epäjumalaa?

2. Tilanteen vakavuuden voi havaita toiminnan seurauksista ja tuloksista tai tapahtumaan reagoimisen vakavuudesta. Miksi Mooses määräsi teloitettaviksi ne, jotka kieltäytyivät itsepäisesti tekemästä parannusta ja jatkoivat kapinaansa Jumalaa ja hänen opetustaan vastaan?

3. Miksi sijaiskärsijän toimittama sovitus on ainoa oikea malli sovitukselta? Miksi mikä tahansa muu sovitukselta koskeva teoria, joka kieltää tai vähättelee evankeliumin perustana olevan sijaiskuoleman merkityksen, on vakava teologinen virhe. Lue 1. Piet. 2:24. Miten tämä jae ilmaisee voimallisesti sen ajatuksen, että Jeesus on sijaisemme?